

VERGİ BÜLTENİ

Tarih/Sayı : 26.10.2026/361

Konu : TCMB Yurt Dışı Kaynaklı Dövizlerin Türk Lirasına Dönüşümünün Desteklenmesi Hakkında Uygulama Talimatı'nda Yapılan Değişiklikler

⚡ ÖZET:

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Hazine ve Kurumsal Operasyonlar Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen "Firmaların Yurt Dışı Kaynaklı Dövizlerinin Türk Lirasına Dönüşümünün Desteklenmesi Hakkında Tebliğe İlişkin Uygulama Talimatı" kapsamında 26 Ekim 2026 tarihi itibarıyla düzenleme ve değişiklikler yapılmıştır.

- **Döviz Pozisyon Oranı Sınırı (%10):** Döviz pozisyonu oranı %10'u aşan firmaların döviz dönüşüm desteğinden yararlanamayacağı açıkça hükme bağlanmış; Döviz Pozisyonu Bildirim Formu'nun geçerlilik süresi 3 ay olarak belirlenmiştir.
- **Dahilde İşleme Rejimi (DİR) Tedarikçilerine Destek Aktarımı:** DİR kapsamında imal/tedarik edilen malların ihracatından elde edilen dövizlerin satışı halinde, döviz dönüşüm desteğinin doğrudan tedarikçi/imalatçı firmanın hesabına ödenmesine imkân tanınmıştır.
- **Aracılı İhracatta Tedarikçi Desteği:** Aracı ihracatçılar kanalıyla yapılan satışlarda, peşin olmayan ihracat bedellerinin dönüşüm desteğinin tedarikçi/imalatçı firmaya aktarılması ve tedarikçi limitlerinden düşülmesi düzenlenmiştir.
- **Belge Süreleri ve İHKB Koşulları:** Mal ihracatı bedellerinde ancak bedel getirme/ihbar, ihtarname veya ek süreler içerisinde düzenlenen İhracat Bedeli Kabul Belgelerine (İHKB) bağlanan dövizler için destek sağlanacaktır. Döviz kazandırıcı hizmet ve serbest bölge satışlarında ise keşin fatura/işlem onay tarihinden itibaren 180 günlük süre sınırı getirilmiştir.
- **Bedelsiz İthalat Mahsubu:** İhratata konu bedelsiz ithalat bulunması halinde, destek tutarı ihracat bedelinden bedelsiz ithalat tutarı düşüldükten sonra kalan net tutar üzerinden hesaplanacaktır.
- **Dijital Onay Geçerliliği:** Form ve belgelerin ıslak imzanın yanı sıra e-imza veya Bankacılık Kanunu kapsamındaki dijital onay yöntemleriyle sunulması kabul edilmiştir.
- **ETGB (Mikro İhracat) Şartı:** ETGB ile yapılan ihracatlarda firmaların 3 ay boyunca tek bir banka aracılığıyla işlem yapacağına dair beyanname vermesi zorunlu kılınmıştır.

1. Döviz Pozisyonu Oranı Sınırı ve Form Geçerliliği (Madde 5/4)

- Döviz pozisyonu oranı %10'u aşan firmalar döviz dönüşüm desteğinden faydalanamaz.
- SMMM veya YMM onaylı **Döviz Pozisyonu Bildirim Formu**, düzenlenme tarihinden itibaren **3 ay süreyle geçerli** olup bu süre içinde birden fazla işlemde kullanılabilir. Aracı bankalar her başvuruda bu şartı kontrol edecektir.

2. Dahilde İşleme Rejimi (DİR) Kapsamında Tedarikçi/İmalatçı Desteği (Madde 5/15 & Madde 6/11)

- DİR kapsamında gerçekleştirilen ihracata ilişkin dövizlerin ihracatçı tarafından TCMB'ye satılması durumunda, desteğin **tedarikçi/imalatçı firmaya ödenmesi** talep edilebilir.
- **Şartlar:** Ek-F beyannamesinin ibrazı, KDV Kanunu Geçici 17. maddesi kapsamında KDV tecil-terkin yazısı (başvuru tarihinden en fazla **1 yıl öncesine** ait olabilir) ve ilgili tecil/terkinli faturaların aracı bankaya sunulması gerekmektedir.
- İşlem sonucunda dövizin TL karşılığı ihracatçıya, **döviz dönüşüm desteği tutarı ise doğrudan tedarikçi/imalatçı firmanın hesabına** aktarılır. Desteğe esas tutar ve destek ödemesi tedarikçinin firma satış limitinden ve azami destek limitinden (100 Milyon TL) düşülür.

3. Aracılı İhracatta Tedarikçiye Ödeme Düzenlemesi (Madde 5/6 & Madde 6/11)

- Aracı ihracatçı tarafından getirilen peşin olmayan ihracat bedellerinin tedarikçi/imalatçı adına satışı; Ek-E beyannamesi, aracılı ihracat sözleşmesi, gümrük beyannamesi ve ihraç kayıtlı mal faturalarının ibrazı ile mümkündür.
- Bu durumda dönüşüm desteği doğrudan tedarikçi/imalatçının hesabına aktarılır. Satılan dövizin TL karşılığı ve destek tutarı **tedarikçi/imalatçı firmanın limitlerinden** düşülür.

4. Destekten Yararlanma Süreleri ve Belge Koşulları (Madde 5/9)

- **Mal İhracatı Bedelleri:** Yalnızca İhracat Genelgesi uyarınca “*Bedel getirme ve/veya ihbar süresi içerisinde düzenlenmiştir.*”, “*İhtarname süresi içerisinde düzenlenmiştir.*” veya “*Ek süre içerisinde düzenlenmiştir.*” açıklamalarını içeren İHKB'ye bağlanan dövizler için destek ödenir.
- **Döviz Kazandırıcı Hizmet Gelirleri:** Kesin fatura tarihinden itibaren **180 gün** içerisinde satılması zorunludur. Fatura sayısının 15 adedi aşması durumunda SMMM/YMM onaylı fatura dökümleri kabul edilebilir.
- **Serbest Bölge Satışları:** Serbest Bölge İşlem Formu onay tarihinden itibaren **180 gün** içerisinde Merkez Bankasına satılması şarttır.

5. ETGB Kapsamında Mikro İhracat Düzenlemesi (Madde 5/10)

- ETGB ile gerçekleştirilen ihracatlarda döviz dönüşüm desteğinden faydalanılabilmesi için firmalardan, **3 ay boyunca tek bir banka** aracılığıyla ETGB'li işlem gerçekleştireceğine dair **Ek: D Beyannamesi** alınır. Aracı bankalar diğer bankalardan teyit almakla yükümlüdür.

6. Bedelsiz İthalat Bulunması Durumunda Hesaplama (Madde 5/12)

- İhracat işleminde bedelsiz ithalat bulunması halinde, dönüşüm desteğine esas döviz tutarı hesaplanırken **ihracat bedelinden bedelsiz ithalat tutarı düşülür**.
- Bedelsiz ithalat tutarı ihracat bedeline eşit veya fazla ise dönüşüm desteği ödenmez.

7. Aracı Kullanarak Sunulan Hizmet İhracatı (Madde 5/14)

- Hizmet ihracatında aracı firma kullanılması halinde, hizmeti sunan firma aracı firmadan tahsil ettiği dövizleri satarak destekten yararlanabilir.
- Aracı banka, fatura ve yurt dışından gelen **SWIFT mesajı** üzerinden kontrol sağlar; faturalarda hizmeti alan yurt dışı yerleşik açık adres ve ülke bilgilerinin bulunması zorunludur.

8. Belge Formutı ve Aracı Banka Denetimleri (Madde 5/16 & Madde 7/1, 7/3)

- **Dijital Onay:** İbraz edilecek formlar ıslak imzalı, **e-imzalı** veya dijital onay yöntemleriyle onaylanmış olarak kabul edilebilir.
- **Mesleki Faaliyet Belgesi:** SMMM/YMM onaylı Döviz Pozisyonu Bildirim Formu ekinde yer alan **Faaliyet Belgesi**, ibraz tarihinden itibaren **3 ay süreyle** geçerli kabul edilir.

- **Bakiye Kontrolü:** İhracat bedelinin hesaba geldiği tarih ile destek talebi arasındaki sürede firma hesabının satılacak tutarın altına düşmediği ve ihracat dışı dövizlerle bakiye tamamlanmadığı aracı bankalarca kontrol edilecektir.

9. Bildirimlerde VKN Esası (Madde 10/3)

- Limit takibinde “İhracatçı Firma VKN” esas alınır. Ancak DİR kapsamında desteğin tedarikçiye ödendiği durumlarda, Ek: A bildirimindeki “İhracatçı Firma VKN” alanına desteği alan **tedarikçi/imalatçının VKN’si** yazılır.

10. Değerlendirme

26.10.2026 tarihinde yapılan düzenlemeler ile döviz dönüşüm desteği mekanizmasında **üretici ve tedarikçi firmaları koruyan finansman kanalları** (DİR ve Aracılı İhracat desteğinin tedarikçiye aktarılması) genişletilmiştir.

Bununla birlikte, usulsüz kullanımın tesbiti halinde **gecelik borç verme faizi, BSMV ve 1 ila 3 yıl arasında desteklerden ve TCMB kredilerinden men cezası** uygulanacağı göz önüne alındığında;

- Döviz Pozisyon Oranının (%10) doğru hesaplanması ve SMMM/YMM onaylarının zamanında alınması,
- DİR ve aracılı ihracatta Ek-E ve Ek-F beyannameleri ile KDV tecil-terkin yazılarının eksiksiz ibraz edilmesi,
- Hesap bakiyesinin döviz satışı öncesinde mevzuata aykırı şekilde düşürülmemesi

hususlarına azami hassasiyet gösterilmesi gerekmektedir.

Talimata aşağıdaki bağlantı yoluyla ulaşılabilir:

https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/168305d8-bbec-4d3e-86f7-453addf344ac/Yeni+Yurt+D%C4%B1%C5%9F%C4%B1+Kaynakl%C4%B1+D%C3%B6viz+Des-tek+UT_01.10.2026.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=ROOTWORKSPACE-168305d8-bbec-4d3e-86f7-453addf344ac-q3CtVPk

**Saygılarımızla,
Etkin Denetim ve YMM A.Ş.**

UYARI:

- Bültenimizdeki açıklamalar bilgilendirme amaçlıdır; dayanak gösterilerek yapılacak işlemler sonucunda doğacak zararlardan müşavirliğimiz sorumlu değildir.
- Tereddütü mucip hususlarda kesin işlem tesis etmeden önce müşavirliğimizden destek alınmalıdır.